

МЮЗЕТ ЯК ОДИН З ЖАНРІВ АКОРДЕОННОГО ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-АНСАМБЛЕВОГО ВИКОНАВСТВА ФРАНЦІЇ

Кучерук В. Ф.

доцент,

доцент кафедри музичного мистецтва

Волинський національний університет імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

Акордеон (кнопакордеон (баян)) є відносно молодим інструментом в порівнянні з низкою інших музичних інструментів. Понад століття відбувалася його еволюція як в конструкції, так й у формуванні виконавсько-педагогічних шкіл. Найбільшої популярності в кінці 19 початку 20 століть цей інструмент отримав у Франції завдяки виникненню та поширенню стилю мюзет.

Мюзет (*кабрете*(*cabrette*)) [3] – старовинний духовий інструмент на зразок волинки (*musette de cour* або *musette baroque* – вдосконалений «шляхетський» варіант *волинки чи дуди*) дав назву однойменному основному танцю громадських балів в Парижі у XVIII–XIX ст. Згодом цей танець став популярним у барах та кафе, змішавшись з іншими європейськими танцювальними жанрами, зокрема віденським вальсом. *Val-musette* – стиль французької інструментальної музики й танцю. Форми мюзета виникли у зв'язку з пошуком більш простіших, швидших танцювальних кроків а, також, як форми, що не потребують великих залів. Це – *танго-musette*, *paso-musette*, *valse-musette* та новий оригінальний танок *yava*. Тричастинна форма, мелізматика, легка й доступна слухачеві мелодика, швидкий темп відображаються у нових танцях, як *мюзет-вальс*, *ява*, *пасо-добль*, *фокстрот* та ін. У 1930-х роках виникає ритмічна форма *свінг* в стилі мюзет [2].

На початку XX століття, акордеон-баян (надалі акордеон) завдяки своєму альтерованому строю, техніко-виражальним можливостям витісняє мюзет (*кабрете*) з музичного життя Франції. Він стає основним популяризатором салонних п'єс жанру мюзет у виконавській творчості французьких виконавців Ш. Пегурі, А. Астьє, М. Азоли, Е. Вашер, І. Хорнер й ін. [1. с. 5].

Еміль Вашер (07.05.1883–10.04.1969) – французький композитор, акордеоніст – його по праву вважають творцем жанру мюзет. Опанувавши діатонічний акордеон, грав з батьком (бас-барабан) у кав'ярнях, мюзет-балах. У 1920-х роках знайомиться з піаністом Жаном Пейренніном, внаслідок цієї співпраці з'являються найвідоміші твори: *Reine de Musette* (*Королева Мюзет*), *Brise Napolitaine* (*Неаполітанський бриз*), *Bourrasque* (*Бураск (Шквал)*), *Defile des accordionists* (*Парад*

акордеоністів), *Les Triolets (Тріолі)*. Створюються нові інструментальні ансамблі з доповненням гітар, барабанів. Одним з перших відомих оркестрів був оркестр Еміля Вашера у складі скрипки, банджо, кларнета, фортепіано, контрабаса. Сам Вашер став першою зіркою акордеону та взяв участь у мистецьких турне Європою [1, с. 223].

Поряд з цим акордеоністом в той час відомі імена ще низки виконавців: Шарля Пегурі (відомий його твір «Докір»), Жана Вайссада (твір «*Sombreros et mantilles*» (пасодобль у 3 удари)), Еміля Пруд'омма, Андре Верчурна (один з відомих його хітів «*Les fiancés d'Auvergne*»), Еймбла Плюшара [4].

Крім них у Франції набули популярності музичні колективи *Orchestre Montmartrois Constantino, Bastien et son orchestre musette, Rolando et son Orchestre musette, Émile Prud'homme et son Orchestre* та інші [7].

Після другої світової війни мюзет став музикою *Liberation*. З'являються нові виконавці, зірки акордеона: А. Вершурен, І. Хорнер, М. Ларканже, Б. Луренцоні та ін. На початку 1960-х років зменшилася популярність стилю мюзет. Близько тридцяти років акордеон вважався, як застарілий музичний інструмент. І лише з 1990-х років, коли рок-групи почали використовувати його у своєму складі, акордеон знову повернув свою популярність [6].

Так у 1987 році М. Ларканже заснував власну школу акордеону і таким чином допоміг розпочати кар'єру молодим акордеоністам. Він уперто захищав *la Chanson française* – відродження мюзету у Франції. Гастролював з найбільшою *Guinguette* (танцмайданчик) у світі [1, с. 217].

В наш час у Франції відомі такі виконавці жанру мюзет, як Крістіан Брюг, Гі Наварро, Наталі Агарсія, Джо Свінг, Гіллес Рішард, Джеремі Ванерео, Алан Гюгаре, Веронік Реньє й ін. [5].

Всесвітньо відомий віртуоз та композитор Рішар Гальяно почав грати на акордеоні у чотирирічному віці під впливом свого батька-акордеоніста Лучано. Музичну освіту здобув в консерваторії Ніцци, де вивчав гармонію, контрапункт, тромбон. Свою першу премію отримав у 1969 році. У 14-річному віці захопився джазом та згодом працював джазовим акордеоністом. У 1973 році переїхав до Парижа, де отримав посаду диригента, аранжувальника і композитора в оркестрі Клода Нугаро, в якому працював до 1983 року. Згодом, за порадою Астора П'яццолі, Гальяно вирішив реалізувати свою велику ідею – розвинути французький музичний стиль «Новий мюзет» (*New Musette*). Рішар Гальяно, як композитор написав або гармонізував понад чотириста композицій. Він у співпраці з багатьма видатними музикантами записав більше ніж 50 альбомів (музика від фольку до творів Моцарта, Баха, Вівальді, П'яццолі). У 2016 році з'являється новий альбом інструментального квартету (акордеон, гітара, контрабас, ударні) *New Jazz Musette* (два диски по 9 творів). «Зараз я створюю і відтворюю «Новий Мюзет», бо відчуваю, що цю музику неможливо виконувати, як у ті роки 30-х. Зараз граю цю музику,

приєднуючись до своїх найсильніших впливів: П'яццолла, Колтрейн, Білл Еванс, Дебюссі...» [8].

Таким чином мюзет отримав нове життя і надалі продовжує свій розвиток в акордеонному та ансамблево-інструментальному мистецтві Франції.

Література:

1. Кучерук В. Фахова майстерність. Спеціальний клас (акордеон/баян): хрестоматія з обов'язкової ОК «Фахова майстерність. Спеціальний клас». – Одеса: Олді+, 2023. 226 с.
2. Bal-musette. Wikipedia the Free encyclopedia: site. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Bal-musette> [Cited 2024, 2 Apr.].
3. Cabrette. Wikipedia the Free encyclopedia: site. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Cabrette> [Cited 2024, 2 Apr.].
4. History of the Accordion Musette. FONTENAU ACCORDEONS. URL: <https://en.fonteneau-accordeons.fr/blogs/le-blog-de-laccordeon/histoire-de-laccordeon-musette> [Cited 2024, 3 Apr.].
5. L'annuaire des musiciens professionnels. Accordeonistes professionnels. URL: <https://www.musiciens.fr/accordeoniste.htm> [Cited 2024, 5 Apr.].
6. L'histoire du «Musette». Societe Municipale Les Amis de L' *accordeon*. URL: <https://www.accordeon-esch.lu/index.php/fr/menu-monde-accordeon-fr/41-kat-monde-accordeon-fr/kat-historique-fr/42-article-histoire-musette-fr> [Cited 2024, 5 Apr.].
7. Musette. RYM. URL: <https://rateyourmusic.com/genre/musette/> [Cited 2024, 7 Apr.].
8. Richard Galliano: site. URL: <https://www.richardgalliano.com/album-music/new-jazz-musette/> [Cited 2024, 7 Apr.].

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-390-6-81>

«ДОБРИЙ ВЕЧІР, ПАНІМІМАТКО» П. НІЩИНСЬКОГО

Лапчук Б. М.

студентка I курсу магістратури факультету культури і мистецтв

Науковий керівник: Панасюк С. Л.

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри музичного мистецтва

Волинський національний університет імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

Постановка проблеми. Петро Ніщинський – відомий український композитор XIX століття, автор безсмертної музично-драматичної